

**НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ
С МЕЖДУНАРОДНО УЧАСТИЕ
„СЛОВО И ПАМЕТ“
8 - 9 октомври 2026 г.**

София, Къща музей „Христо Смирненски“

**Под научното ръководство на проф. д-р Алберт Бенбасат и
доц. д-р Александра Антонова**

ПРОГРАМА

Ден първи: 8 октомври 2026 година, четвъртък

09.30 – 10.15 **Регистрация на участниците.**
10.15 – 10.30 **Приветствие от Атанас Капралов, директор на Националния
литературен музей.**

I. Литературното наследство – история и опазване

Водещ: Проф. д-р Алберт Бенбасат

10.30 – 10.45 **Д-р Петър Величков.** Носталгично за създателите на Националния литературен музей.

10.45 – 11.00 **Петър Михайлов** (докторант, Институт за литература – БАН). Страници за тази, която възкресяваше странниците в българската литература – д-р Радка Пенчева.

11.00 – 11.15 **Доц. д-р Александра Антонова** (Институт за литература – БАН). Художествен и архивен наратив. Дигиталното експониране.

11.15 – 11.30 **Гл. ас. д-р Веселин Веселинов** (НБУ, Департамент „Когнитивна наука и психология“) и **Татяна Йотова** (СУ „Христо Ботев“, гр. Айтос). Свидетелства за лудостта в координатите на българското литературно наследство.

11.30 – 11.45 **Живодар Душков, доц. д-р Мира Душкова** (Русенски университет „Ангел Кънчев“, Факултет „Природни науки и образование). За един новооткрит геноним на Светлозар Димитров (Змей Горянин).

11.45 – 12.15 Дискусия

II. Възможности и проблеми при проучването на литературните архиви. Нови изследвания по литературноисторически и музеоложки въпроси

Водещ: Доц. д-р Александра Антонова

12.15 – 12.30 Проф. дн Николай Аретов (Институт за литература – БАН). За спорното авторството на няколко текста в „Шутош“.

12.30 – 12.45 Д-р Стефанка Кръстева (НЛМ). Между пера, диалози и шеги: извайваме образа на писателя.

12.45 – 13.00 Проф. дн. Емил Димитров (Институт за литература – БАН). Пенчо Славейков и първото литературно четене в България.

13.00 – 13.15 Доц. д-р Людмила Малинова (Институт за литература – БАН). Александра Пундева-Войникова в контекста на българската култура между двете световни войни.

13.15 – 14.00 Обедна почивка

14.00 – 14.15 Доц. дн Мая Горчева (УНИБИТ). Между авторовия текст и книгата. Наблюдения върху редакциите при произведения на Борис Априлов.

14.15. – 14.30 Д-р Елена Алекова (Къща музей „Христо Смирненски“, НЛМ). Орлин Василев и Николай Хайтов. „Брат брата не храни, ала тежко му, който го няма“. По следите на новопостъпил архив в НЛМ.

14.30 – 14.45 Проф. д-р Алберт Бенбасат (СУ „Св. Климент Охридски“). Литературата като музей.

14.45 – 15.00 Доц. дн Огняна Георгиева-Тенева (Нов български университет). Литературната памет в училище.

15.00 – 15.30 Дискусия и кафе-пауза

15.30 – 15.45 Цонка Христова (НЧ „Развитие – 1869“, гр. Дряново) и **Дянко Колев** (Исторически музей, гр. Дряново). Неизвестни писма на трима български поети – Дамян Дамянов, Дора Габе и Добри Жотев.

15.45 – 16.00 Калин Николов (Уредник в Графичния кабинет на Националната художествена галерия). Борис Ангелушев и Златан Дудов – връзки с антифашистката литература.

16.15 – 16.30 Д-р Кремена Митева (Регионален исторически музей – Добрич, Дом-паметник „Йордан Йовков“) – В началото на словото: художникът Петър Дачев във вестник „Знаме“.

16.30 – 16.45 Асен Сираков (преводач). Към „Обща теория на поетичния превод“.

16.45 – 17.00 Ана Стоянова (докторант, Софийски университет „Св. Климент Охридски“) – Творец, инструмент или съавтор: мястото на изкуствения интелект в литературното творчество.

17.00 – 17.15 Д-р Мирела Костадинова (отдел „Фондове и литературно наследство“, НЛМ). Поетът Петър Кишмеров – един от задругата „Хиперион“.

17.00. – 17.30 Дискусия

Ден втори: 9 октомври 2026 година, петък

III. Музейни форми на представяне – между науката и атрактивността.

Водещ: Румяна Пенчева (Национален литературен музей)

10.00 – 10.15 Гл. ас. д-р Стоян Бунджолов (Нов български университет, Департамент „Изкуства и дизайн“). Предизвикателства пред художниците, създаващи графични визии за документални изложби.

10.15 – 10.30 Д-р Милена Катошева (Исторически музей, гр. Трън) – Написано върху глина.

10.30 – 10.45 Катя Зографова (Къща музей „Никола Вапцаров“, НЛМ). Преображението на един музей (70 години Музей „Никола Вапцаров“).

10.45 – 11.00 Д-р Марияна Кирова (Къща музей „Иван Вазов“, НЛМ) – Съвременни форми на представяне на музейното богатство в къща музей „Иван Вазов“ – София.

11.00 – 11.30 Дискусия и кафе-пауза

IV. Биографии на хора и книги. Безмузейните писатели.

Водещ: Катя Зографова (Национален литературен музей)

11.30 – 11.45 Доц. д-р Людмила Миндова (Институт за балканистика с Център по тракология „Александър Фол“, БАН). Труд и свобода. Върху тоталитарните практики в няколко романа за холокоста и червения терор.

11.45 – 12.00 Гл. ас. д-р Андриана Спасова (Институт за литература – БАН). Между популярност и безмузейност: „Жален спомен за лютите рани на България през година 1876“ на Илия Блъсков в периферията на литературната история.

12.00 – 12.15 Гл. ас. д-р Галина Шалаверова (Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“). Извън витрините на канона: Творческата мимикрия и архивните следи на Александър Паничерски.

12.15 – 12.30 Д-р Росица Чернокожева (Институт за литература – БАН). „Роман без заглавие“ на Димитър Димов и „Адриана“ на Теодора Димова – психоаналитичното развитие на един сюжет.

12.30 – 12.45 Виолета Цветкова (журналист). Колекционер на памет, или как/кога журналистът се превръща в писател.

12.45 – 13.00 Д-р Веселина Белева (Регионален исторически музей – Добрич, Дом-паметник „Йордан Йовков“) – „Музеят на моето време“ на Слава Янакиева – между разглеждането и назоваването.

13.00 – 13.15 Гл. ас. д-р Владимир Домозетски (Институт за етнология и фолклористика с Етнографски музей при БАН). Дарообмен и власт в ранните наративи за Новия свят.

13.15 – 14.00 Обедна почивка

14.00 – 14.15 Доц. Пело Михайлов (Аграрен университет – Пловдив). Патрони на обекти от Националния литературен музей, изобразени върху пощенски марки.

14.15 – 14.30 Д-р Десислава Иванова (ВРИД – Директор на Исторически музей Правец). Йордан Милтенов (1919 – 1967).

14.30 – 14.45 Д-р Илия Мечков (РИМ – София, гл. експерт „Мемориални обекти“). Бележки върху творчеството и биографията на поета Сергей Румянцев (1921 – 1925)

14.45 – 15.00 Д-р Йордан Нанчев. Тома Измирлиев, незабравимият...

15.00 – 15.15 Румяна Пенчева (Отдел „Фондове и литературно наследство“, НЛМ). Американската одисея на Анастасия и Борис Зографови.

15.15 – 15.30 Проф. д.р Хюсеин Мевсим (Анкарски университет, Факултет по езици, история и география. Катедра по български език и литература). „Всяка сутрин да приветстваш морето от балкона: детският спомен на Катя Гешова за Цариград“.

15.30 – 15.45 Олга Самоцветова (Дом музей „Марина Цветаева“, Москва). Писма на Константин Балмонт до Коста Георгиев (1877 – 1932) във фондовете на Дома музей „Марина Цветаева“.

15.45 – 16.00 Атанас Коев (Къща музей „Емилиян Станев“, НЛМ). Филип Симидов – летописецът на героите от Възраждането и освободителните борби.

16.00. – 16.15 Юлий Йорданов (председател на Дружество „Будители“ в област Монтана) – „Писателите по-силни ли са от слабостите си“ – размисли през окото на Чудомир.

16.15 – 16.30 Дискусии и закриване на конференцията